

voedselplan oost-vlaanderen

Oogst-Vlaanderen

Oost-Vlaams Voedselplan

Voedsel heeft een cruciale plaats in ons dagelijks leven en in onze maatschappij. De Provincie wil (lokaal) duurzame voedselsystemen en -strategieën stimuleren en werkte het Oost-Vlaams voedselplan Oogst-Vlaanderen uit. Het voedselplan is een dynamisch plan en vormt een kapstok voor de vele voedselambities van de Provincie Oost-Vlaanderen.

De ambitie voor Oogst-Vlaanderen

De Provincie Oost-Vlaanderen zet in op leefbare en duurzame land- en tuinbouw met ruimte voor lokale productie en consumptie van voedsel en ook sierteelt. Waar samen aan innovatieve oplossingen wordt gebouwd om het voedselsysteem te verduurzamen. Waar iedereen gepassioneerd is door lokaal voedsel en waar de land- en tuinbouw van de toekomst groeit en bloeit. Oost-Vlaanderen zet zichzelf op de kaart, lokaal, regionaal en daarbuiten. Maar ook op de kaart aan tafel. Smakelijk.

Het Oost-Vlaams voedselplan is opgebouwd vanuit de sterktes en rollen die de Provincie wil opnemen om het (lokaal) voedselsysteem te verduurzamen. De Provincie heeft een helikopterblik voor Oost-Vlaanderen en kan die op verschillende manieren inzetten als een meerwaarde. Ze kan zowel kennis opbouwen en delen, verbindingen maken en nieuwe trajecten faciliteren en ondersteunen. Tot slot wordt er ingezet op een geïntegreerd voedselbeleid, waarbij ook andere beleidsdomeinen hun rol spelen zoals ruimtelijk beleid, educatie, lokale economie, klimaat, milieu, natuur, mobiliteit en toerisme.

Om de vertaalslag te maken van het plan naar concrete acties en ambities wordt gewerkt met 5 rollen:

1. De Provincie is een katalysator voor lokaal voedselbeleid.
2. De Provincie zet in op regionale samenwerking en hefboomprojecten.
3. De land- en tuinbouw van de toekomst ontwikkelt ook in Oost-Vlaanderen.
4. De Provincie draagt duurzaam (lokaal) voedselbeleid zelf hoog in het vaandel.
5. De Provincie zet Oost-Vlaamse producten in de kijker.

Participatief proces

Oogst-Vlaanderen kreeg in 2021 en 2022 vorm door zowel een brede groep externe stakeholders als interne diensten binnen de Provincie te bevragen. Er werden focusgroepen georganiseerd met stakeholders uit verschillende (lokale en bovenlokale) overheden, middenveldorganisaties, landbouwers en landbouworganisaties. Intern ging de Provincie op zoek naar synergieën binnen de verschillende diensten/domeinen/scholen en naar hefboomen om de voedselambities te realiseren.

Hefbomen en instrumenten

De Provincie beschikt over verschillende hefboomen en instrumenten die worden ingezet in de realisatie van Oogst-Vlaanderen. Denk daarbij zowel aan:

- strategisch beleid en visievorming,
- voorbeeldfunctie,
- vergunningen,
- aankopen,
- (eigen) gronden/patrimonium,
- data,
- netwerken,
- educatie,
- pilootprojecten,
- communicatiekanalen en
- subsidies (o.a. Proefcentra, reglementen, ...).

Bijdrage aan een groter kader

Het Oost-Vlaams voedselplan biedt een **sterke bijdrage** aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's)¹. Het plan besteedt aandacht aan de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: het economisch, het sociaal en het ecologisch aspect. Het voedselplan levert vooral een rechtstreekse bijdrage aan **SDG 2 'Geen Honger'** en aan **SDG 12 'Verantwoorde consumptie en productie'**. Al wordt bij alle acties ook rekening gehouden met de impact op de verschillende dimensies van duurzame ontwikkeling (SDG 1-17). De samenwerking over beleidsdomeinen heen illustreert de geïntegreerde aanpak van het voedselplan.

1 De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's - Sustainable Development Goals) zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld als de nieuwe mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030. Ze staan voor een geïntegreerde benadering van de verschillende dimensies aangaande duurzame ontwikkeling. Er zijn 17 doelstellingen met 169 onderliggende afgeleiden om deze doelen te operationaliseren. Deze doelen, die één en ondeelbaar zijn, reflecteren de drie dimensies van duurzame ontwikkeling. Zie ook: www.sdg.be

1. De Provincie is een katalysator voor lokaal voedselbeleid

Ambitie

De Provincie is als bovenlokaal bestuursniveau uitstekend gepositioneerd om een neutrale en overkoepelende rol op te nemen. Een goed helikopterzicht laat toe om interessante schakelpunten in het voedselbeleid aan te duiden.

Vanuit de neutrale rol kan de Provincie een strategische, systemische blik inbrengen in visieontwikkeling en van daaruit uitdagingen benoemen en aanpakken. Die uitdagingen kunnen zowel binnen de Provincie worden aangepakt als worden aangekaart op andere beleidsniveaus.

Lokale besturen en producenten worden ondersteund door de Provincie om met duurzame en lokale producten en grondstoffen aan de slag te gaan. Ook kleine, lokale acties dragen bij aan een groter verhaal. Lokale besturen ontdekken de kracht van voedsel om ook andere uitdagingen vast te pakken, zoals klimaat- of mobiliteitsuitdagingen, braakliggende terreinen of leegstand in kerken, gebouwen of serres enz.

1.1. Lokale voedselstrategieën en Oogst-Vlaanderen versterken elkaar

Met Oogst-Vlaanderen wil de Provincie lokale besturen ondersteunen en versterken in de opmaak en uitvoering van lokale of regionale voedselstrategieën. Deze ondersteuning vertaalt zich ook op strategisch vlak. Lokale besturen kunnen kiezen voor een eigen voedselstrategie en/of inzetten op concrete acties. De Provincie wil, samen met partners, een stimulerend kader bieden voor de opmaak van voedselstrategieën.

Acties

- De Provincie is een aanspreekpunt rond lokaal voedsel voor de lokale besturen en maakt hen ook wegwijs in de mogelijkheden tot ondersteuning die voorhanden zijn.
- Het [Omgevingscontract](#) biedt ondersteuning aan lokale besturen die een lokale voedselstrategie willen uitwerken, die hierover willen communiceren naar hun inwoners of die concreet aan de slag willen gaan (bv. voedselverliezen, inrichting gemeentelijke locatie, ...).
- De Provincie organiseert webinars & studiedagen en zet netwerkmomenten op voor het uitwisselen van kennis, ervaring en goede praktijken.
- Als partner in de [Vlaamse voedseldeal 9 'Voedselstrategieën op lokaal, regionaal en provinciaal niveau'](#) voorziet de Provincie ook een strategisch kader waar lokale besturen kunnen op aansluiten door de vertaling van de [Vlaamse voedselstrategie](#) naar lokaal niveau.

1.2. Instapklare ondersteuning voor lokale besturen

Lokale besturen willen actief aan de slag met lokaal, duurzaam voedselbeleid. De Provincie neemt een katalyserende rol op door kant-en-klare ondersteuning te bieden. Deze kan ruim ingevuld worden, gaande van voorbeeldbestekken voor duurzame aankopen, over instrumenten om ruimtelijk beleid te sturen tot draaiboeken voor bijvoorbeeld de opstart van een boerenmarkt.

Acties

- De Provincie voorziet zelf kant-en-klare tools of bundelt instrumenten van andere lokale of bovenlokale besturen die inzetbaar zijn op lokaal niveau. Bijvoorbeeld [digitaal inspiratieplatform mondiale solidariteit](#), voorbeeldbestekken duurzame aankopen (bv. [catering](#), platform [regioleverancier.be](#), communicatiemateriaal, ...
- Het platform [provincies.incijfers.be](#) biedt lokale besturen beleidsrelevante data (ook over land- en tuinbouwproductie), ter ondersteuning van communicatie of als basis van hun voedselbeleid. Er is ook een kant-en-klaar landbouwrapport raadpleegbaar voor een gewenst gebied.
- De Provincie ondersteunt en begeleidt lokale besturen rond [lokaal, sociaal en circulair ondernemen](#).
- De Provincie fungeert als aankoopcentrale voor lokale besturen. Bijvoorbeeld voor extra begeleiding bij de opmaak van een lokale voedselstrategie, aanvullend op het aanbod uit het Omgevingscontract.
- De Provincie wil vrijkomende landbouwhoeves optimaal hergebruiken, o.a. met informatiecampagnes en de webtool [hergebruik hoeves](#).
- De Provincie organiseert boerderijbezoeken voor lokale besturen en voor provinciepersoneel om de kennis over de hedendaagse, diverse land- en tuinbouwsector te verruimen.
- ...

1.3. Financiële duw in de rug

Voedselbeleid realiseren vergt ook middelen. De Provincie zet gericht in op subsidies of op korting via het [Omgevingscontract](#) die het voor lokale besturen toegankelijker en eenvoudiger maakt om lokale acties of projecten op te starten. Het aanbod van het Omgevingscontract zet in op een diversiteit van mogelijkheden waardoor lokale besturen accenten kunnen leggen vanuit hun eigen prioriteiten en context.

Acties

- Het [Omgevingscontract](#) biedt een waaier aan keuzemogelijkheden om concrete acties op lokaal niveau op te starten.
- De Provincie ondersteunt [imageroversterkende initiatieven in de land- en tuinbouw](#) en [innovatieve projecten in de land- en tuinbouw](#).
- De Provincie betreft ook lokale besturen in grotere trajecten met financiering, zoals [LEADER-projecten](#).
- De Provincie ondersteunt [projecten](#) die het draagvlak voor lokaal mondiaal beleid versterken en biedt [vormingen](#) aan rond duurzame consumptie en productie.
- [Subsidie](#) voor de promotie van Oost-Vlaamse streekproducten.
- ...

Regioleverancier
Oost-Vlaanderen

Steeds op de
hoogte van nieuwe
aanbestedingen

REGISTREER JE GRATIS

→ regioleverancier.be

unizo Oost-Vlaanderen dds HETEC SOLIA interwaas

Omgevingscontract
Stevige steun voor jouw gemeente editie 2023

Klimaatgezond

Oost-Vlaanderen

1.4. Faire gemeenten in heel Oost-Vlaanderen

Eerlijke voeding is een lokaal én globaal verhaal. Vanuit de synergieën tussen lokaal en mondiaal duurzaam voedselbeleid, wordt een gezamenlijk verhaal geschreven. De werking van de Faire Gemeenten wordt op die manier een hefboom om ook lokaal, eerlijk voedsel te ondersteunen. De Provincie geeft advies en begeleiding op maat aan Oost-Vlaamse gemeenten die werken rond eerlijke handel hier en in het Globale Zuiden.

Acties

- De Provincie ondersteunt lokale besturen voor het opzetten van [projecten die het draagvlak voor lokaal mondiaal beleid versterken](#).
- De Provincie geeft subsidies aan lokale besturen die [vorming](#) organiseren rond thema's als duurzame consumptie en productie, duurzaam ondernemen of voedselzekerheid.
- De Provincie werkt een aanbod uit dat lokale besturen ondersteunt bij het communiceren en sensibiliseren over eerlijke handel.
- De Provincie heeft een [aanbod aan materialen](#) dat uitgeleend kan worden door lokale besturen, bibliotheken, scholen en andere organisaties.

2. De Provincie zet in op regionale samenwerking en hefboomprojecten

Ambitie

Korte keten en voedselinitiatieven floreren vaak nog meer op het bovenlokaal niveau. De Provincie biedt uitgelezen kansen om lokale en nieuwe dynamieken op te schalen en impact te vergroten. Ze zit in een goede positie om actoren bijeen te brengen en te verbinden.

In Oost-Vlaanderen vinden op regionale schaal producten uit plattelandsgebieden de weg naar stedelijke afzetmarkten en overschotten worden ingezameld en herverdeeld. [Voedsellandschappen](#) worden gecreëerd, over gemeentegrenzen heen en hubs, samenwerkingen en kruisbestuivingen ontstaan.

De Provincie biedt ook meerwaarde door zelf initiatieven te nemen en bovenlokale projecten mogelijk te maken. Door laagdrempelige tools te voorzien voor lokale actoren maar ook door slim in te zetten op lacunes. De Provincie weegt daarbij af welke rol (financierder/facilitator/uitvoerder) ze daarin best opneemt. Tot slot biedt ze experimenteerterruimte door financieel te ondersteunen of zelf projecten te initiëren, met een focus op innovatie waarvoor het bovenlokaal niveau relevant is.

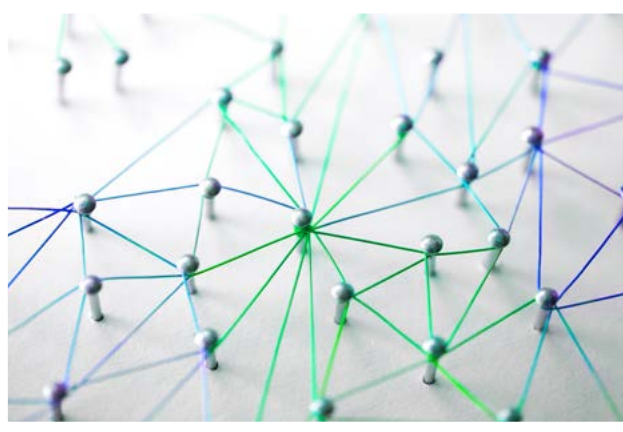
2.1. De Provincie bouwt bovenlokale netwerken uit rond (lokaal) voedsel

De Provincie zit in een goede positie om actoren bijeen te brengen bv. producenten met korte keten-initiatieven, lokale overheden binnen een bepaalde (stads)regio, landbouwers onderling of landbouwers en verwerkers & retail, enz. De Provincie kan deze actoren helpen om hun netwerken te versterken, inspiratie te bieden en nieuwe samenwerkingen te laten ontstaan. Hierbij worden ook synergieën gecreëerd met andere netwerktrajecten binnen de Provincie, zoals de (agro)voedingscluster en [Innovation Playground](#). Er wordt zo ingezet op samenhang en focus in het beleid en verbinding voor initiatieven rond duurzame voedselproductie en -consumptie. De Vlaamse Provincies zijn bovendien partner in de Vlaamse voedselstrategie [Go4Food](#).

Acties

De Provincie zorgt voor netwerk- of ontmoetingsmomenten rond het thema 'voedsel' voor kennisdeling, inspiratie en verbinding door minstens jaarlijks een provinciaal netwerkmoment te organiseren voor de verschillende stakeholders (lokale besturen, producenten, verwerkers, logistieke spelers, middenveldorganisaties, kennis- en onderzoeksinstituten, ...) die actief zijn in Oost-Vlaanderen. Hier kan gefocust worden op gerichte samenwerkingstrajecten, specifieke uitdagingen of prioriteiten, maar ook kruisbestuiving en hefboomprojecten.

- Er wordt aandacht besteed aan het opbouwen en delen van inzichten, bv. over behoeften aan producenten- en consumentenzijde, subsidie- en projectmogelijkheden, ...
- De Provincie ondersteunt grotere projecten rond korte keten, lokale en duurzame land- en tuinbouw en lokale voedselstrategie met financiering (o.a. via [LEADER](#)).
- EROV was uitvoerende projectpartner in het Leaderproject Korte Keten Meetjesland Kortbij en bouwt mee aan het regionaal netwerk/label '[Goeste - Lekker Meetjeslands](#)'.
- POM² en EROV³ zijn uitvoerende projectpartners in het project 'Meer eten uit de korte keten' in LEADER Grensregio Waasland. Doel is om meer korte keten-producten af te zetten (havens en bedrijventerreinen & horeca, buurtsupermarkten, ...).
- EROV bouwt samen met andere actoren aan een living lab.
- De Provincie inspireerde (in samenwerking met Steunpunt Korte Keten) partners over de logistiek van korte keten (bv. bustoer naar Nederland en Wallonië).

2.2. Strategische keuzes voor logistieke optimalisatie

Vanuit een overzicht op provinciale schaal, kan er gezocht worden naar strategisch slimme locaties en knooppunten om de opschaling van korte keten te ondersteunen. Nieuwe oplossingen kunnen zowel inzetten op locaties en faciliteiten voor voedselhubs, op innovatieve samenwerkingen als het ontsluiten van relevante kennis. Met subsidies kan de Provincie ook experimenten ondersteunen die voedselketens van de toekomst verkennen.

Logistieke knooppunten kunnen bovendien ook interessante marktplaatsen worden en synergieën met andere doelstellingen realiseren, zoals circulariteit.

---

² [POM](#) of Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Vlaanderen

³ [EROV](#) of Economische Raad voor Oost-Vlaanderen werkt in opdracht van de Provincie Oost-Vlaanderen. De raad stimuleert de sociaal-economische ontwikkeling van de Provincie.

Acties

- EROV faciliteert optimalisatie en opschaling van logistiek en distributie hoeve- en streekproducten en werkte hiervoor een actieplan uit n.a.v. studieopdracht CityD-Wes (januari 2022) ‘Hoe de verkoop en de distributie van hoeve- en streekproducten stimuleren en optimaliseren’. De oprichting van een logistieke hub of platform is een mogelijke piste. De uitbating van het personeelsrestaurant in de Leopoldskazerne kan een proeftuin voor distributie zijn.
- POM onderzoekt de mogelijkheden voor stadsdistributie (inclusief vervoer en afzet van korte keten en sierteelt in de stad) met binnenvaart (stadsboot) binnen o.a. de Interreg North Sea Region projecten [AVATAR](#) en [INNOWATR 2.0](#).
- POM is lid van de begeleidingsgroepen van de VLAIO LA-trajecten ‘Korte Keten Logistiek’ en ‘Logistiek sierteelt (FLORLOG)’. Beide projecten worden uitgevoerd door VIL (het Vlaams aanspreekpunt voor de logistieke sector).
- Nieuwe proefprojecten verkennen samenwerkingen tussen producenten en gebundelde verkoopkanalen zoals bv. een fysieke winkel in een dorps- of stadskern. Door synergieën te creëren, kan ook de logistiek geoptimaliseerd worden.

2.3. Lokale producten én overschotten worden ook lokaal verwerkt

Naast de primaire sector is er ook een bloeiende verwerkende voedingssector actief in Oost-Vlaanderen. Deze willen we verder uitbouwen en in de kijker zetten. De focus ligt daarbij op het werken met lokale, duurzame ingrediënten en toeleveren van de lokale afzetmarkt.

Daarbij worden ook nieuwe productinnovaties verkend, waarbij lokale reststromen verwerkt worden. Zo worden lokaal ketens gesloten en vindt circulariteit zijn plaats in de lokale economie.

Acties

- Zichtbaarheid voor Oost-Vlaamse verwerkende voedingsbedrijven die met lokale producten werken.
- Nieuwe matchmaking tussen reststromen en productinnovatiemogelijkheden. Bv. via financiële ondersteuning van innovatief project Food Waste Pioneers van Foodwin.
- De Provincie ondersteunt de uitvoering van concrete [projecten](#) die bijdragen aan het realiseren van een circulaire economie in Oost-Vlaanderen.

3. De land- en tuinbouw van de toekomst ontwikkelt ook in Oost-Vlaanderen

Ambitie

Oost-Vlaanderen pioniert in innovatief en toekomstgericht land- en tuinbouwbeleid. Door gericht innovatieve ideeën te ondersteunen en mogelijk te maken, worden lokale land- en tuinbouwers meegenomen in toekomstgerichte trajecten en worden ondernemers naar Oost-Vlaanderen getrokken. Er is ruimte voor verschillende types land- en tuinbouw die elkaar versterken. In Oost-Vlaanderen willen we een eerlijk inkomen voor ondernemers, die bijdragen aan een duurzame productieketen.

Dit wordt mee mogelijk gemaakt door partners waar de Provincie nauw mee samenwerkt en die innovatieve pilootprojecten faciliteren, zoals de Oost-Vlaamse proefcentra, ILVO, EROV, ... Er wordt bovendien ingezet op een educatieve werking die inzet op landbouwmodellen van de toekomst.

De Provincie startte in het najaar 2023 een traject op voor de opmaak van een toekomstvisie op land- en tuinbouw, o.a. als insteek voor de opmaak van haar Meerjarenplan 2026-2031.

3.1. Innovatieve modellen voor leefbare en duurzame land- en tuinbouw van de toekomst

Als Provincie willen we waken over leefbare, toekomstgerichte land- en tuinbouw. Leefbaarheid vergt juiste inzichten en samenwerkingen binnen de voedselketen. Een gezonde bodem staat centraal in onze voedselproductie. Ook nieuwe duurzame modellen bieden kansen om de veerkracht van de landbouwsector te vergroten. Daarbij gaat de Provincie op zoek naar verdienmodellen die naast voedselproductie ook andere ecosystemediensten door land- en tuinbouwers (bv. landschapsbeheer, biomassaproductie, waterhuishouding, behoud bodemvruchtbaarheid, ...) valoriseren.

Er wordt proactief geëxperimenteerd met nieuwe productietechnieken, zoals verticale landbouw, precisielandbouw en het inschakelen van robotica. Nieuwe, klimaatrobuuste teelten vinden hun ingang bij de Oost-Vlaamse landbouwers. Ook het potentieel van koolstoflandbouw wordt verkend.

Acties

- De Provincie betoelaagt de Oost-Vlaamse proefcentra voor aardappel-, sier- en groenteteelt voor innovatief onderzoek, o.a. in het licht van klimaatverandering en duurzaamheid.
- Proefcentra zetten in op innovatieve, klimaatgezonde proefprojecten rond teelten en technieken.
- Inzetten op wegnemen van gerichte knelpunten in de wetgeving.
- Proefprojecten faciliteren die nieuwe verdienmodellen verkennen.
- Aandacht in landbouweducatie (o.a. in netwerk bezoekboerderijen Beleef de boerderij) voor nieuwe, duurzame landbouwmodellen.
- Provincie en Oost-Vlaamse proefcentra ondersteunen (sier)telers in een omschakeling naar stadsgerichte groenteteelt.
- Voor de toekomst. Samenwerkingen met studenten om innovatieve startersprojecten op te zetten die nieuwe landbouwmodellen in de praktijk omzetten.
- Bevorderen van de veerkracht en duurzaamheid van voedselsystemen. Bv. ondersteunen van innovatief project rond herstellende landbouw van POMONA vzw, ...
- ...

3.2. Ook landbouwteelten dragen bij aan een duurzame eiwitshift

In Oost-Vlaanderen zetten we actief in op de realisatie van de eiwitshift naar meer duurzame eiwitten. Daarbij spelen producenten en proefcentra in op de omschakeling naar meer of nieuwe plantaardige, eiwitrijke teelten. Ook eiwitten van microbiële productie en het verduurzamen van dierlijke teelten schalen we verder op. Hierbij wordt de productie van de eiwitten ook gekoppeld aan (lokale) afzetmarkten of verwerking. De Provincie faciliteert samenwerkingen over de keten heen waardoor de eiwittransitie versnelt.

Acties

- Faciliteren of ondersteunen van proefprojecten rond diversificatie in productie. Bijvoorbeeld in gebiedsgerichte projecten zoals WaterLandSchap 2.0 Zwalmvallei.
- Organiseren van matchmaking events i.s.m. partners, waarbij producenten, verwerkers en retail worden samengebracht.
- De Provincie ondersteunt via het klimaatfonds de oprichting van The Protelnn Club m.b.t. uitbouw van een innovatief ecosysteem voor de productie van microbiële proteïnen.
- Organiseren van een grensoverschrijdende themadag rond eiwittransitie (13/1/2023 en 6/3/2024) i.s.m. Provincies West-Vlaanderen en Zeeland.

3.3. Circulaire landbouw wordt de norm

Circulaire, klimaatgezonde landbouw zet in op maximaal hergebruik van grondstoffen binnen een lokaal ecosysteem. Dit kan zowel door efficiëntie binnen het eigen landbouwbedrijf als door samenwerkingen. Vanuit de Provincie faciliteren we ook hier deze samenwerkingen en zetten we in op inspiratie voor landbouwers en andere partners in het uitbouwen van circulaire modellen.

Acties

- Tijdens evenementen als de **impactweek** is er in de provincie Oost-Vlaanderen van alles te ontdekken, te proeven en te ervaren op het gebied van circulaire en sociale economie.
- De Provincie ondersteunt de uitvoering van concrete **projecten** die bijdragen aan het realiseren van een circulaire economie in Oost-Vlaanderen.
- ...

3.4. Voedsellandschappen veroveren een plaats in het Oost-Vlaamse landschap

Voedsellandschappen pakken verschillende uitdagingen vast en zetten in op landbouwgebied dat naast lokale voedselproductie ook thema's zoals recreatie, biodiversiteit, waterbeheer, landschapsbeheer, streekidentiteit, ... versterkt. Door nieuwe partnerschappen te sluiten, andere verdienmodellen te zoeken en goede voorbeelden te verspreiden, faciliteren we lokale ideeën en initiatieven en maken we op grotere schaal mee werk van een duurzame toekomst voor Oost-Vlaanderen. Potentiële partners zijn de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), ILVO, ...

Acties

- Voor de toekomst: verkennen van relevante partnerschappen om een voedsellandschap concreet vorm te geven.
- Voor de toekomst: in het traject Beleidsplan Ruimte zicht krijgen op de meest impactvolle regio's om voedsellandschappen uit te bouwen.
- Voor de toekomst: opstart van overleg met andere provinciale diensten over de mogelijkheid van inzet provinciale gronden voor duurzame voedselproductie.
- ...

4. De Provincie draagt lokaal en duurzaam voedselbeleid zelf hoog in het vaandel

Ambitie

De Provincie vertaalt de principes van een lokaal en duurzaam voedselbeleid in haar eigen werking. Op die manier leert ze al doende waar er mogelijkheden liggen, maar ook waar er drempels zijn waar overheden tegenaan lopen. Die kunnen dan gericht worden vastgepakt.

Het provinciepersoneel ontdekt lokale en faire producten via diverse sensibiliseringsacties.

4.1. Een geïntegreerd voedselbeleid

Het voedselplan brengt de verschillende aspecten van een duurzaam voedselsysteem samen, zoals korte keten, eiwittransitie, ruimte voor (duurzame) voedselproductie, voedselverliezen, circulariteit en fair trade. Voedselbeleid is een ideaal bindmiddel voor samenwerking over diensten heen. Binnen de werking van de Provincie worden synergieën opgezocht met andere beleidsdomeinen en acties. Een geïntegreerd beleid op provinciaal niveau, vanuit verschillende beleidsdomeinen, zorgt voor een sterkere impact. Er wordt niet alleen gefocust op de verduurzaming van de land- en tuinbouw en voedselproductie, maar dit wordt ook geïntegreerd in andere beleidsdomeinen zoals ruimtelijke planning, klimaat, milieu, natuur, mobiliteit, toerisme, educatie, onderwijs ... Kennis en ervaringen worden uitgewisseld tussen diensten onderling en met provinciale domeinen/scholen.

Acties

- Voedsel wordt een reflex in andere beleidsplannen, o.a. het beleidsplan [Maak Ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050](#), [klimaatactieplan Klimaatgezond Oost-Vlaanderen](#), Faire Provincie, duurzaam aankoopbeleid, ...
- Lokaal voedsel wordt een agendapunt op verschillende interne werkgroepen die raken aan het thema voedsel, waardoor regelmatig afstemming gebeurt met verschillende betrokken diensten. O.a. werkgroep duurzame aankopen, klimaatwerkgroepen klimaatinnovatieve economie & transversale acties, Trekkersgroep Faire Provincie, ...
- Tijdens het jaarlijkse netwerkmoment met externe stakeholders worden ook collega's uit de verschillende betrokken diensten uitgenodigd.

4.2. Duurzaam, lokaal voedsel in de provinciale werking en locaties

Provinciale locaties (o.a. Leopoldskazerne, Huysmanhoeve, provinciale recreatiedomeinen ...) worden een uithangbord voor de ambities die geformuleerd staan in dit voedselplan. Het aanbod van voedsel is zo lokaal, duurzaam en gezond mogelijk. Zowel de provinciale domeinen als provinciale onderwijsinstellingen, kantoorlocaties en andere gebouwen in beheer van de Provincie verduurzamen hun aanbod. Dit kan gaan van kleine aanpassingen (bv. lokale versnapering bij de koffie) tot jaarrond aankoop van lokale producten (bv. appels, aardappelen, zuivel, ...).

De Provincie startte met [kwitten](#) en zet maximaal in op herbruikbaar cateringmateriaal in eigen werking en bij evenementen.

Provinciale (recreatie)domeinen en het provinciaal streekcentrum De Huysmanhoeve worden locaties waar voorbeeld- en proefprojecten (zoals voedselbos, pluktuin, moestuin, ...) hun plaats vinden en wordt ingezet op beleving. We verkennen daarbij mogelijkheden om de beschikbare ruimte slim in te zetten.

Acties

- De Interne Dienst Welzijn, Milieu en Duurzaamheid publiceerde een Gids voor duurzame evenementen en bestekclausules voor duurzame catering en organiseert vorming rond gezonde voeding voor provinciepersoneel, o.a. op de jaarlijkse Fit & Gezondsdag.
- Organisatie van diverse personeelsacties tijdens campagneweek Week van de Korte Keten en Week van de Fair Trade.
- De Provincie werkt een duurzaam aankoopbeleid uit, o.a. bestekclausules voor duurzame catering binnen provinciale werking voor prijsvragen, bestekken, concessies.
- EROV baat (vanaf voorjaar 2024) het restaurant in de Leopoldskazerne uit, met ruime aandacht voor hoeve- en streekproducten van lokale bodem. M.a.w. een assortiment met aandacht voor lokale en biologische producten, vegetarische opties en fair trade-accenten.
- Provinciaal domein De Brielmeersen realiseert korte keten op het domein via een klimaatfondsproject (o.a. eigen kweek dierenvoeder, ecologische moestuin, herziening concessie cafetaria).
- Het provinciaal Streekcentrum de Huysmanhoeve wordt een belevingsplek rond dit thema. Er wordt enkel met regionale producten gewerkt in de cafetaria en de site wordt ingezet voor landbouweducatie en pluktuinen. De uitbouw van deze pluktuinen zal gepaard gaan met agroforestry en de aanleg van kleine akkers. Bovendien wordt ook geëxperimenteerd met een gemeenschapsmunt. Er worden samenwerkingen verkend met zorginstellingen, socio-cultureel werk en vrijwilligersgroepen.
- De Provincie organiseert een Lekker Lokaal Picknick op provinciale domeinen en locaties.
- De Trekkersgroep Faire Provincie organiseerde een bevraging naar provinciale domeinen en scholen rond aankoop van en sensibilisering rond fairtrade en lokale producten. De resultaten van de bevraging vormden de basis om verder in dialoog te gaan met zowel het provinciaal onderwijs en de directie Recreatiedomeinen en af te toetsen waar er samenwerkingsmogelijkheden liggen.
- De Provincie (i.s.m. EROV) promoot lokale en fairtradeproducten bij het provinciepersoneel (o.a. themaweken in het personeelsrestaurant tijdens de Week van de Korte Keten en Week van de Fair Trade, eindejaarpakketten Lekker Oost-Vlaams, in kaart brengen adressen verkooppunten lokale producten in de nabijheid van de werkplek, organisatie van boerenmarkt aan Provinciehuis, ...).
- Voor de toekomst: organisatie van boerenmarkt op andere provinciale locaties (bv. domeinen/scholen) dan Provinciehuis.
- Voor de toekomst: provinciale domeinen/erfgoedcentra/... onderzoeken de mogelijkheden om meer lokale hoeve- en streekproducten in hun catering of concessies op te nemen.
- Via de interne communicatiekanalen (personeelsblad, digitale personeelsnieuwsbrief, intranet, ...) sensibiliseert de Provincie haar personeelsleden rond duurzame consumptie. Ook de eiwitshift om meer plantaardige eiwitten (bv. bonen, kikkererwten, ...) te eten en seizoensproducten krijgen hierbij aandacht.
- ...

4.3. Circulariteit in eigen werking

Voedseloverschotten proberen we niet alleen te reduceren in de land- en tuinbouwsector en elders in de maatschappij, maar ook in de eigen werking wil de Provincie voedseloverschotten minimaliseren. Op de verschillende provinciale locaties willen we de voedselstromen en -verliezen scherper in beeld krijgen. Op basis hiervan kan een strategie of aanpak uitgewerkt worden. Daarbij wordt eerst ingezet op preventie en vervolgens op zo hoogwaardig mogelijke valorisatie.

Acties

- In kaart brengen van voedselstromen, voedseloverschotten en voedselverliezen binnen eigen provinciale werking. Eventueel samen met Foodwin.
- Bestellen van (aan)gepaste hoeveelheden bij cateringopdrachten.
- Voedseloverschotten worden ingezet voor humane consumptie waar mogelijk door partnerschappen met actoren zoals Let's Save Food of Too Good To Go. Bijvoorbeeld restaurant Leopoldskazerne.

4.4. Provinciaal onderwijs zet in op lokale, gezonde en duurzame voeding

Binnen het provinciaal onderwijs wordt het thema van lokale en duurzame voeding eveneens ingebed in de werking. Dat gebeurt niet enkel via de eigen catering die duurzamer, gezonder en plantaardiger wordt, maar ook door leerlingen nauwer in contact te brengen met dit thema. Leerkrachten en leerlingen ontdekken waar hun eten vandaan komt en leren de maatschappelijke rollen van land- en tuinbouwers beter kennen. Dit kan zowel via externe lespakketten als bezoeken aan lokale producenten of acties op school zelf (zoals de aanleg van een schoolmoestuin). Bovendien is er ook aandacht voor voedselonzekerheid en wordt ingezet op de strijd tegen lege brooddozen. Ook de diversiteit aan eetculturen vindt zijn plaats op het menu van schoolmaaltijden.

Acties

- Werking Milieuzorg op school (MOS) en netwerk Beleef de boerderij promoten in eigen provinciaal onderwijs.
- **Subsidies** voor een school die een bezoek brengt aan een hedendaags land- of tuinbouwbedrijf.
- De Provincie realiseert klimaatgezonde speelplaatsen met ruimte voor eetbaar groen, ook binnen haar eigen patrimonium.
- Criteria rond lokaal en duurzaam voedsel in contracten schoolmaaltijden opnemen.
- Voor de toekomst: onderzoeken hoe externe projecten zoals Schoolfood4Change, Brood(doos)nodig, ... ook in de provinciale scholen kunnen ingezet worden.

4.5. Provincie Oost-Vlaanderen is Faire Provincie

Oost-Vlaanderen is sinds 2016 Faire Provincie. Dit betekent dat:

- meer dan twee op drie Oost-Vlaamse gemeenten kiezen voor eerlijke handel,
- de provinciale instellingen resoluut kiezen voor fairtradeproducten voor hun medewerkers,
- de Provincie sensibiliserende acties opzet rond eerlijke handel en lokale en duurzame voeding voor haar medewerkers.

Acties

- De Provincie organiseert personeelsacties, zet lokale en fairtradeproducten in de kijker tijdens de Week van de FairTrade (oktober).
- De Trekkersgroep Faire Provincie werkt jaarlijks een actieprogramma uit voor interne (en ook externe) initiatieven.
- ...

5. De Provincie zet Oost-Vlaamse producten in de kijker.

Ambitie

We kunnen niet om Oost-Vlaamse producten heen. Lokale en regionale projecten krijgen zichtbaarheid binnen en buiten de provincie. Het brede publiek wordt bovendien betrokken door communicatiecampagnes rond duurzame, lokale voeding. Zo versterken we lokale verbindingen tussen consumenten en producenten.

Vanuit haar neutrale, niet-commerciële rol kan de Provincie ook sterk en geloofwaardig communiceren rond thema's als korte keten en zo de consumptie van lokale producten stimuleren.

Daarbij schenken we aandacht aan duurzame voedselsystemen en wakkeren we het bewustzijn bij burgers rond duurzaam, lokaal voedsel aan met aandacht voor een eerlijke prijs voor de producent. We spelen ook in op de behoefte bij burgers naar kwaliteit, (smaak)beleving, gezonde voeding, nabijheid en een groene leefomgeving.

De Provincie wil haar burgers aanzetten tot een meer duurzaam voedings- en consumptiepatroon.

5.1. Korte keten en lokale voedselproductie staan regelmatig in de kijker

De Provincie zorgt er voor dat lokale, Oost-Vlaamse voeding in de schijnwerper staat. Het jaar rond zal er aandacht zijn in combinatie met gerichte tijdelijke acties, zoals de Week van de Korte Keten. Bij deze campagnes is er aandacht voor het verhaal achter het product waarbij ook de producenten aan het woord en in beeld komen.

Acties

- Jaarlijkse acties over de hele provincie tijdens de [Week van de Korte Keten](#) (derde week mei).
- Het Promotiecentrum voor Oost-Vlaamse Streek- en hoeveproducten [OOOST](#) positioneert zich als belevingsplek voor Oost-Vlaamse producten.
- In de cafetaria van de Huysmanhoeve kan je enkel lokale of fairtradeproducten consumeren. Het provinciaal streekcentrum Huysmanhoeve wordt een centrum voor landbouw- en plattelandseducatie, waar bezoekers welkom zijn om op een actieve manier te leren over erfgoed, smaak, natuur en landbouw & platteland.
- EROV organiseert (jaarlijks) eind augustus een wijntoer of een toer Lekker Oost-Vlaams.
- De Provincie organiseerde op 18 juni 2023 een Lekker Lokaal Picknick met hoeve- en streekproducten in 10 provinciale domeinen/locaties.
- De Provincie lanceert (tweejaarlijks) een themacampagne rond korte keten/lokaal voedsel voor het brede publiek, met aandacht voor diversiteitsbewuste communicatie. Er gaat ook aandacht naar seizoensgebonden producten.
- De Provincie verdeelde een menuplanner met boodschappenlijstje als gadget op publieksgerichte activiteiten.
- Het platform [Lekker Oost-Vlaams](#) (EROV/Provincie/Toerisme Oost-Vlaanderen) promoot het aanbod van meer dan 270 hoeve- en streekproducenten naar breed publiek.
- De Kaaihoeve laat je in de [proeftuin](#) ontdekken hoe je ecologisch kan moestuinieren.
- De Provincie laat iedereen (in het bijzonder scholen) kennismaken met de hedendaagse land- en tuinbouw (in al zijn vormen) via het netwerk [Beleef de boerderij](#) en de meerdaagse trajecten Boerderijonderwijs.
- De Provincie stelde een receptenboekje samen en daagde je uit om aan de slag te gaan met 31 smakelijke herfstrecepten.
- De vijf Vlaamse Provincies en de Vlaamse Federatie Ambulante Handel (VFAH) organiseren jaarlijks de Maand van de Markt (april).
- ...

Beleef de boerderij

kom hier dat
ik je seiZOEEN

#lokalereflex

Bestel gratis
31 herfst-
recepten

Oogst-Vlaanderen

5.2. Consumptie van lokale, duurzame producten stimuleren

De Provincie zet niet alleen door campagnes, maar ook door andere initiatieven in op een grotere afzetmarkt voor lokale producten. Actoren met verkoopkanalen worden in contact gebracht met de lokale producenten. Maar ook tussen producenten en verwerkers wordt ingezet op sterke samenwerking. Door de hele keten sterker te laten samenwerken, willen we een veerkrachtige lokale én circulaire voedsel­economie vormgeven.

Acties

- EROV promoot i.s.m. Provincie Oost-Vlaanderen en Toerisme Oost-Vlaanderen meer dan 270 hoeve- en streekproducenten via het platform Lekker Oost-Vlaams. Alle Oost-Vlaamse hoeve- en streekproducenten kunnen zich gratis aansluiten.
- EROV/Lekker Oost-Vlaams organiseert B2B-smaakmarkten en brengt zo hoeve- en streekproducenten in contact met potentiële afnemers (horeca, buurtsupermarkten, hotelscholen, ...).
- Via een herkenbaar label Lekker Oost-Vlaams zet EROV hoeve- en streekproducten in de kijker in de rekken van Oost-Vlaamse supermarkten.
- Voor de toekomst: de Provincie organiseert een Faire Fietstocht met focus op LEF-locaties (LEF = Lokaal, Ecologisch & Fair).
- ...

Toer Lekker Oost-Vlaams
27 augustus 2023

lekker
Oost-Vlaams

Bezoek gratis
29 Oost-Vlaamse
hoeve- en streek-
producenten

meer info: www.lekkeroostvlaams.be/toer

provincie
Oost-Vlaanderen

Meer info

Provincie Oost-Vlaanderen

Dienst Landbouw & Platteland

Tel 09 267 86 79

landbouw@oost-vlaanderen.be

www.oost-vlaanderen.be/oogst-vlaanderen